

จดหมายข่าว น้ำใส

DIT

โปร่งใส ใส่ใจคุณธรรม

ปีที่ 1 ฉบับที่ 2

กรมการค้าภายใน (คน.) กระทรวงพาณิชย์ Department of Internal Trade www.dit.go.th

สูงสุดของชีวิตการรับราชการ คือ การได้ตอบแทนบุญคุณแผ่นดิน

เครือข่าย DIT น้ำใส : อาสาด้วยใจร่วมต้าน ภัยทุจริต

กรมการค้าภายในเห็นความสำคัญนโยบายรัฐบาลที่ผลักดันการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันให้เป็น “วาระแห่งชาติ” และนโยบายส่งเสริมการบริหารราชการแผ่นดินที่มีธรรมาภิบาล ซึ่งถือเป็นนโยบายสำคัญที่ทุกหน่วยงานต้องดำเนินการ รวมทั้งนโยบายกระทรวงพาณิชย์ที่ประกาศต่อสาธารณชนในการต่อต้านการทุจริต

(MOC Zero Corruption) โดยปฏิบัติตามแนวทาง “กรมการค้าภายในใสสะอาด” คือ 1) ป้องกัน 2) ปลุกฝัง 3) ปราบปราม 4) ยกย่องชมเชย 5) บังคับใช้กฎหมาย

เพื่อให้การแก้ไขปัญหาการทุจริตบังเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม กลไกที่สำคัญประการหนึ่งที่กรมการค้าภายในนำมาใช้ คือ การให้บุคลากรเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ร่วมเป็น “เครือข่าย คน. (DIT) น้ำใส” ถึงแม้การจัดตั้งเครือข่ายดังกล่าวจะเป็นไปตามแนวทางที่สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท.) กำหนด แต่สมาชิกเริ่มแรกซึ่งประกอบด้วยบุคลากรระดับต่างๆ ก็มาด้วยใจ เข้ามาร่วมอบรมเรียนรู้แลกเปลี่ยนมุมมองในการป้องกันการทุจริตในหน่วยงาน เสริมสร้างแนวคิดในการปฏิบัติงานด้วยความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และสร้างค่านิยมในการต่อต้านการประพฤติมิชอบ

เรื่องในเล่ม

- เครือข่าย DIT น้ำใส : อาสาด้วยใจร่วมต้านภัยทุจริต
- ผลประโยชน์ทับซ้อน (COI) : แยกให้ออกระหว่างของหลวงและของส่วนตัว
- ข้อตกลงคุณธรรม : กติกาใหม่ให้ประชาชนมีส่วนร่วมการจัดซื้อจัดจ้าง

เมื่อมีการหลอมรวมแนวคิดด้วยกันในระหว่างสมาชิกเครือข่ายแล้ว เพื่อสร้างความผูกพันระหว่างสมาชิกแรกเริ่มจนนำไปสู่การเป็นเครือข่ายที่เข้มแข็ง จึงได้มีการเปิดช่องทางการติดต่อสื่อสาร โดยจัดให้มีเฟสบุ๊ค และกรู๊ปไลน์ “DIT น้ำใส” ซึ่งช่องทางดังกล่าวไม่เพียงแต่ใช้ในการติดต่อสื่อสารระหว่างกันแต่ยังเป็นช่องทางช่วยกันสอดส่องและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับกรณีต่างๆ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการกระทำที่เข้าข่ายการทุจริตและประพฤติมิชอบ

“ถึงแม้การเริ่มต้นของเครือข่าย จะเป็นเพียงคนกลุ่มไม่ใหญ่มากนัก แต่หากเริ่มต้นที่ตัวเราเองในการที่จะแน่วแน่ในการปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์ เพื่อสนองคุณแผ่นดินแล้ว ความตั้งใจดีของเครือข่ายคงจะเป็นแรงบันดาลใจให้กับใครๆ อีกหลายคนเข้ามาร่วมเป็นแนวร่วมในการสร้างกระบวนการทำงานโปร่งใส”

นั่นคือข้อสรุปของเครือข่ายที่ได้มาพบปะกันเมื่อวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2558 และเมื่อมีเป้าหมายในการรวมตัวที่ชัดเจน ตามด้วยการจัดให้มีกิจกรรมเพื่อให้สมาชิกได้ทำงานร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ แล้วคงสร้างความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นให้เครือข่าย และมีการขยายจำนวนในวงกว้างขึ้นในโอกาสต่อไป

ผลประโยชน์ทับซ้อน (coi) : แยกให้ออกระหว่างของหลวงและของส่วนตัว

• พฤติกรรมบางอย่างอาจเกิดขึ้นได้โดยนึกไม่ถึงว่าเป็น COI	• ผลประโยชน์ทับซ้อนเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดการทุจริตและประพฤติมิชอบ

ผลประโยชน์ทับซ้อนหรือความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม (Conflict of Interest : COI) เป็นประเด็นปัญหาทางการบริหารภาครัฐที่ปัจจุบันเป็นบ่อเกิดของปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบในระดับที่รุนแรง และยังสะท้อนปัญหาการขาดหลักธรรมาภิบาลและเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ

หากถามถึงความหมายของผลประโยชน์ที่ทับซ้อนนั้นอธิบายได้ว่า เป็นสถานการณ์หรือการกระทำของบุคคลที่มีผลประโยชน์ส่วนตน เข้ามาเกี่ยวข้อง จนส่งผลกระทบต่อ

ตัดสินใจหรือการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งนั้น ซึ่งอาจเกิดโดยรู้ตัวหรือไม่รู้ตัว มีทั้งเจตนาหรือไม่เจตนา ซึ่งในรูปแบบของ COI มีบางเรื่องปฏิบัติสลับตอกันมาจนไม่เห็นว่าจะเป็นสิ่งผิดแต่อย่างใด พฤติกรรมเหล่านี้ถือว่ากระทำความผิดทางจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ต้องคำนึงถึงประโยชน์ที่ส่วนรวม แต่กลับตัดสินใจปฏิบัติหน้าที่โดยคำนึงถึงประโยชน์ของตนเองหรือพวกพ้อง

ถ้าพูดถึงพฤติกรรมที่เข้าข่ายผลประโยชน์ทับซ้อน มีหลากหลายรูปแบบตามข้อมูลจากสำนักงาน ก.พ. ยกตัวอย่างไว้มีดังนี้

พฤติกรรมที่เป็นประโยชน์ทับซ้อน (COI)	
• การนำวัสดุครุภัณฑ์ของหน่วยงานมาใช้ส่วนตัว • การใช้โทรศัพท์หน่วยงานติดต่อธุระส่วนตัว • การใช้ตำแหน่งหน้าที่ฝากญาติพี่น้องเข้าทำงานในหน่วยงานของตนเอง	• การเจรจาที่เอื้อผลประโยชน์ของกลุ่มและพวกพ้อง • การใช้อำนาจหน้าที่เพื่อให้บริษัทของตนหรือพรรคพวกได้งานจากหน่วยงาน • การรับสิ่งของหรือผลประโยชน์รูปแบบต่างๆ

พฤติกรรมที่เป็นประโยชน์ทับซ้อน (COI)

● การนำข้อมูลในที่ทำงานไปใช้ประโยชน์ส่วนตัว ● การลัดคิวให้กับผู้ใช้บริการที่คุ้นเคย ● การรับสินบนส่งผลให้มีการตัดสินใจที่เอื้อประโยชน์ ● การรับงานนอกโดยเบียดบังเวลาราชการ	● การซื้อขายตำแหน่ง ● การทำงานหลังเกษียณให้กับหน่วยงานที่มีผลประโยชน์ขัดกันกับหน่วยงานเดิม ● การใช้ความรู้ ข้อมูล อิทธิพลในตำแหน่งหน้าที่เพื่อส่งผลที่เป็นคุณแก่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งโดยไม่เป็นธรรม

ข้อตกลงคุณธรรม : กติกาใหม่ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดซื้อจัดจ้าง

“ข้อตกลง คุณธรรม” คือ การตกลงร่วมกันระหว่างหน่วยงานของรัฐและผู้ต้องการเข้าร่วมจัดซื้อจัดจ้างในโครงการลงทุนของรัฐว่าจะปฏิบัติหน้าที่โดยสุจริต ไม่มีการเรียกรับสินบนหรือประโยชน์อื่นใด รวมทั้งจะต้องเปิดเผยโครงการที่สำคัญในกระบวนการให้โปร่งใส โดยยอมให้บุคคลที่สามซึ่งมาจากภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมเป็นผู้สังเกตการณ์กระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง ตั้งแต่เริ่มเขียนทีโออาร์ (TOR) จนถึงสิ้นสุดโครงการ

“ข้อตกลงคุณธรรม” ริเริ่มโดยองค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ และได้ถูกนำมาใช้ในประเทศต่างๆ ทั่วโลกตั้งแต่ปี 2553 ซึ่งช่วยให้มีการประหยัดงบประมาณของรัฐ และสังคม

ได้รับประโยชน์ที่คุ้มค่าจากเงินภาษีที่เสียไป ในส่วนของไทยได้นำ “ข้อตกลงคุณธรรม” ระหว่างภาครัฐและเอกชน เพื่อป้องกันการทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ โดยคณะรัฐมนตรีในคราวประชุมเมื่อวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2558 ได้ให้ความเห็นชอบในหลักการไปดำเนินโครงการความร่วมมือป้องกันการทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ โดยมาตรการหนึ่งที่กำหนด คือ “การจัดทำข้อตกลงคุณธรรม” เป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญ เนื่องจากเป็นกลไกที่ป้องกันการคอร์รัปชัน ด้วยการสร้างความโปร่งใสในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ และกำหนดให้ภาคราชการต้องมีการเปิดเผยข้อมูล และการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมต่อภาคเอกชนที่สนใจร่วมในการจัดซื้อจัดจ้าง และเปิดโอกาสให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในฐานะผู้สังเกตการณ์ตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดกระบวนการและทั้งภาครัฐ และเอกชนที่เกี่ยวข้องในการจัดซื้อจัดจ้างต้องยอมรับบทบาทและอำนาจของผู้ประกอบการ

จึงกล่าวได้ว่า “ข้อตกลงคุณธรรม” เป็นกติกาใหม่ในการจัดซื้อจัดจ้างที่ส่วนราชการต้องทำความเข้าใจ และปรับเปลี่ยนกระบวนการทำงานให้สอดคล้องกับกติกาดังกล่าว

จัดทำโดย

คณะทำงานป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตและ
ประพฤติมิชอบของกรมการค้าภายใน